

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen laeiksi työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta ja opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 215/1997 vp laeiksi työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta ja opintotukilain 6 §:n muuttamisesta. Eduskunnalle on työasiainvaliokunta antanut asiasta mietintönsä n:o 15/1997 vp.

Eduskunta edellyttää, että työttömien

omaehtoiseen opiskeluun tarkoitetun tuen käyttöä, koulutuspaikkojen kysyntää ja tarjontaa seurataan sekä tarvittaessa ryhdytään pikaisiin toimenpiteisiin, jos järjestelmä ei toteudu tarkoitetussa laajuudessa tai jos ilmenee muita epäkohtia.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Suomessa asuvalle työttömälle, joka hakeutuu omaehtoiseen, ammatillisia valmiuksia edistävään koulutukseen, maksetaan koulutuksen ajalta toimeentulon turvaamiseksi tukea siten kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Toimeenpano

Koulutusaikaisen tuen toimeenpanon yleinen johto, ohjaus ja kehittäminen kuuluvat asianomaiselle ministeriölle. Tässä laissa tarkoitettu koulutus rahoitetaan ja järjestetään asianomaisen ministeriön hallinnonalalla.

Koulutusaikaisen tuen myöntämisestä ja maksamisesta huolehtivat kansaneläkelaitos ja työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettut työttömyyskassat. Tuen toimeenpanoon

osallistuu koulutus- ja erorahastosta annetussa laissa (537/1990) tarkoitettu koulutus- ja erorahasto siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

3 §

Koulutuspäiväraha

Koulutusajalta opiskelijalla on oikeus koulutuspäivärahaan siten kuin työttömyysturvalaissa (602/1984) työttömyyspäivärahasta tai työmarkkinatuesta annetussa laissa (1542/1993) työmarkkinatuesta säädetään. Työttömyysturvalain 7—11 ja 26 §:ää sekä työmarkkinatuesta annetun lain 17—20 ja 24—27 §:ää ei kuitenkaan tässä laissa tarkoitettuna koulutusaikana sovelleta koulutuspäivärahaan.

Koulutuspäivärahaa haetaan ja se maksetaan koko koulutuksen ajalta. Muutoin koulutuspäivärahan hakemis-, myöntämis- ja muutoksenhakumenettelyyn sovelletaan, mitä työttömyysturvalaissa säädetään työttömyys-

päivärahasta ja työmarkkinatuesta annetussa laissa työmarkkinatuesta.

4 §

Tuen saamisen edellytykset

Koulutuspäivärahaan on oikeus sillä, joka aloittaa päätoimisen ammatillisia valmiuksiin edistävän koulutuksen. Tukeen on oikeus myös sillä, joka ryhtyy päätoimisesti jatkamaan ennen työttömyyttään keskeytyneitä, ammatillisia valmiuksiaan edistäviä opintoja.

Tuen saamisen edellytyksenä on, että hakija on koulutuksen aloittaessaan:

1) työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa;

2) saanut välittömästi edeltäneen 12 kuukauden aikana työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea vähintään 86 työttömyyspäivältä; sekä

3) tehnyt välittömästi edeltäneiden 15 vuoden aikana työntekijäin eläkelain (395/1961) 8 §:n 4 momentissa tarkoitetun peruseläkkeen tai muuhun siihen verrattavan työ- tai virkasuhteeseen perustuvan eläkkeen edellyttämää työtä yhteensä vähintään 10 vuotta; aikaa laskettaessa luetaan hyväksi myös työ, jonka hakija on tehnyt ennen kuin hän on täyttänyt 23 vuotta.

Edellä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettu 15 vuoden aika pitenee ajalla, jolta henkilölle on maksettu sairausvakuutuslain (364/1963) mukaista äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa taikka erityishoitorahaa sellaiselta ajalta, jolta henkilö ei ole ansainnut 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua eläkettä.

Työ voidaan lukea hyväksi vain kerran 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua aikaa laskettaessa. Jos hakija on saanut pitkäaikaisyöttömien omaehtoisen opiskelun tukemista annetussa laissa (709/1997) tarkoitettua tukea, luetaan 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun työskentelyaikaan vain tuen saamisen jälkeinen aika.

5 §

Ammatillisia valmiuksia edistävä koulutus

Ammatillisia valmiuksia edistävänä koulutuksena pidetään julkisen valvonnan alaisessa oppilaitoksessa järjestettävää yhdenjak-

soista, vähintään 20 opintoviikon laajuista koulutusta, joka:

1) johtaa ammatilliseen perustutkintoon, opistoasteen tutkintoon tai ammattikorkeakoulututkintoon;

2) valmistaa näyttötutkintona suoritettavaan ammatti- tai erikoisammattitutkintoon tai ammatilliseen perustutkintoon; taikka

3) aikaisemmin alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon tähdänneellä mutta nämä opintonsa ennen 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua työttömyyttään keskeyttäneellä johtaa samaan tutkintoon.

Jos yleissivistävän koulutuksen puuttuminen on esteenä työllistymiselle tai osallistumiselle ammatilliseen koulutukseen ja koulutuksen tarve todetaan työvoimapolvelulain (1005/1993) 10 c §:ssä tarkoitetussa työnhakusuunnitelmassa, peruskoulun oppimäärän suorittaminen tai lukion oppimäärän loppuunsaattaminen rinnastetaan 1 momentissa tarkoitettuun koulutukseen.

Ammatillisia valmiuksia edistävänä koulutuksena pidetään myös vähintään 20 opintoviikon laajuista:

1) ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annetussa laissa (1138/1996) tarkoitettua lääninhallituksen hankkimaa julkisen valvonnan alaisessa oppilaitoksessa järjestettävää lisäkoulutusta;

2) ammatillisista oppilaitoksista annetussa laissa (487/1987) tarkoitettua, muuna kuin ammatillisena peruskoulutuksena järjestettävää kotitalousopetusta sekä vammaisille opiskelijoille järjestettävää valmentavaa ja kuntouttavaa opetusta ja ohjausta; sekä

3) ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa täydennyskoulutuksena järjestettyjä erikoistumisopintoja.

6 §

Opintojen päätoimisuus

Koulutuksen päätoimisuudesta on voimassa, mitä opintotukilaissa (65/1994) ja sen nojalla säädetään.

7 §

Koulutuspäivärahakauden kesto

Koulutuspäivärahaa maksetaan koulutuksen ajalta ja myös lomajaksoilta koulutuksen aikana enintään viideltä päivältä viikossa.

Koulutuspäivärahaa maksetaan enintään 500 päivältä.

Maksetut koulutuspäivärahapäivät luetaan työttömyysturvalain 26 §:n 1 momentissa tarkoitettuun työttömyyspäivärahan 500 päivän enimmäiskeston. Koulutuspäivärahana ja työttömyyspäivärahana maksettujen korvauspäivien yhteenlaskettu määrä voi olla enintään 586 päivää.

8 §

Opiskelijan velvollisuudet

Opiskelijan tulee säännöllisesti osallistua koulutus- tai opetussuunnitelman mukaiseen koulutukseen.

Säilyttääkseen oikeuden tukeen opiskelijan tulee edistyä opinnoissaan. Siitä, milloin opinnoissa edistyminen korkeakoulussa katsotaan riittäväksi, säädetään asetuksella.

Jos opiskelija on ollut poissa koulutus- tai opetussuunnitelman mukaisesta koulutuksesta siten, ettei hän ilmeisesti kykene hyväksyttävästi suoriutumaan suunnitelman mukaisista opinnoista, tai jos hän on muuten olennaisesti laiminlyönyt opintojaan, koulutuksen katsotaan keskeytyneen.

9 §

Opiskelijan tietojenantovelvollisuus

Opiskelijan on esitettävä työvoimatoimistolle oppilaitoksen todistus koulutukseen hyväksymisestä, koulutuksen aloittamisesta ja siitä, että koulutus täyttää 5 ja 6 §:ssä säädetty edellytykset.

Opiskelijan on esitettävä tuen maksajalle selvitys tuen suuruuteen vaikuttavista tuloista ja niiden muutoksista, ilmoitettava koulutuksen aloittamisesta ja keskeyttämisestä sekä annettava tuen maksamista varten muut tarpeelliset tiedot.

10 §

Oppilaitoksen tietojenantovelvollisuus

Oppilaitos antaa opiskelijalle todistuksen koulutukseen hyväksymisestä, koulutuksen aloittamisesta ja siitä, että koulutus täyttää 5 ja 6 §:ssä säädetty edellytykset.

Oppilaitoksen on viipymättä ilmoitettava tuen maksajalle koulutuksen päättymisestä

tai keskeytymisestä. Opiskelijalle on ennen ilmoituksen tekemistä varattava tilaisuus selvityksen antamiseen asiasta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu velvollisuuden toteuttamiseksi työttömyyskassa ja kansaneläkelaitos toimittavat massaluovutuksena oppilaitokselle niiden opiskelijoiden nimet ja henkilötunnukset, joille on myönnetty tämän lain nojalla koulutus- tai työmarkkinatukea.

11 §

Työvoimatoimiston tietojenantovelvollisuus

Työvoimatoimiston tulee ilmoittaa tuen maksajalle tiedot koulutuksen aloittaneista opiskelijoista ja 4 §:n 2 momentin 1 kohdassa sekä 5 ja 6 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttymisestä.

12 §

Koulutuspäivärahan rahoitus

Koulutuspäivärahasta työttömyyskassoille ja kansaneläkelaitokselle aiheutuvat kustannukset rahoitetaan noudattaen, mitä työttömyyskassalain 6—8 luvussa ja työttömyysturvalain 37 §:ssä säädetään työttömyyspäivärahasta sekä työmarkkinatuesta annetun lain 4 §:ssä työmarkkinatuesta.

13 §

Muulla laissa olevan viittaussäännöksen soveltaminen

Jos muualla laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tai määräyksissä viitataan työttömyysturvalain työttömyyspäivärahaan tai työmarkkinatuesta annetun lain työmarkkinatukeen, viittauksen katsotaan tarkoittavan tämän lain mukaista tukea, jollei tästä laista muuta johdu.

14 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

15 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1998. Lakia sovelletaan koulutukseen, joka alkaa 1 päivänä elokuuta 1998 tai sen jälkeen.

Sen estämättä, mitä säädetään 7 §:ssä kou-

lutuspäivärahan kestosta, maksetaan työttömyysturvalain ansioon suhteutettuun päivärahaan oikeutetulle koulutuspäivärahaa lisää 100 päivältä, jos hän aloittaa tässä laissa tarkoitetun koulutuksen ennen joulukuun 31 päivää 1998.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun opintotukilain (65/1994) 6 §:n 14 kohta, sellaisena kuin se on laissa 710/1997, seuraavasti:

6 §

Opintotuen saamisen rajoitukset

työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetussa laissa (/1997) tarkoitettua koulutuspäivärahaa.

Opintotukea ei myönnetä sille, joka:

14) saa pitkäaikaistyöttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetussa laissa (709/1997) tarkoitettua koulutustukea tai

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998.

Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 1997

